V. ÉVFOLYAM 9. SZÁM. ARA 30 FILLÉR. 1955. ÁPRILIS 27.

H987

TANULNI! TANULNI! TANULNI!

KÖZGAZDÁSZ

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

Solymár Károlyt, a Belkereskedelmi Tanszék adjunktusát Népköztársaságunk Elnöki Tanácsa munkája elismeréséül Munkaérdeméremmel tüntette ki.

A 11. SZABAD MÁJUS 1

A természet varázslatos szépsége különös, megkapó erővel bontakozik ki május 1-én. Minden ébred, minden pezsdül. Mindenütt élet és erő. Kizöldelnek az erdők, mezők és rétek. Virágokba szöknek a fák. A zöldelő vetés már az új kenyér éltető erejét hirdeti. A levegőt az új élet, a megújulás öröme járja át. Ez a nap már csodálatos természeti adottságainál fogva is méltó arra, hogy a munkásosztály nemzetközi szolidaritásának nagy ünnepévé váljon. Hogyan is vált május 1-e a munkásosztály nemzetközi harci ünnepévé?

1866. május 1-én hatalmas általános sztrájk bontakozott ki az Egyesült Államokban. A sztrájk fő célja a 8 órás munkanap kivívása volt. A harc több városban a rendőrséggel való összeütközésre vezetet. Május 3-án Chikagóban a sztrájkoló munkásokat megtámadta a rendőrség. Megöltek hat munkást, négyet pedig megsebesítettek. A chicagói munkások május 4-én tiltakozó gyűlést szerveztek a munkások lemészárlása miatt. A gyűlés közben gyanús alakok a rendőrség sorai közé dobtak egy bombát. A rendőrség tüzet nyitott a gyűlés résztvevőire. Chicágó utcáit pirosra festette a munkások vére. A hatóságok a sztrájkmozgalom vezetőit letartóztatták, majd négyet közülük kivégeztek.

A chicagói májusi események jelentősége túlnőtt az amerikai munkásmozgalom keretein. Az egész világ munkássága szolidaritást vállalt a hős chicágói munkásokkal. 1889. július 14-én a II. Internacionalé alakuló kongresszusa, a francia küldöttek javaslatára elhatározta, hogy nemzetközi munkásünnepséget rendez 1890. május 1-én. A kongresszuson még nem volt szó arról, hogy május 1-ét minden évben rendszeresen megünnepelik. Azonban az 1890-es, azaz az első május elseje nagyszerű, világméretű sikere után a munkásság világszerte természetesnek tartotta, hogy évről évre megünnepelje május 1-ét. Igy vált május 1-e a proletáriátus nemzetközi ünnepévé.

Több, mint hat évtized telt el azóta, amikor a munkások először emelték magasra a május 1-i vörös zászlót. Az elmúlt időszak történelmi tényei fényesen bizonyítják, hogy a világ forradalmi proletáriátusa hű maradt május 1-e harcos hagyományaihoz. A burzsoázia véres terrorja, a szociáldemokrácia aljas árulása ellenére, május 1-e minden esztendőben a proletáriátus hatalmas erejét és harcos egységét fejezte ki. Az elmúlt hat évtized alatt nagyot változott a világ képe. Május 1-e születésének idején a májusi sorokban csak a munkásosztály, legtöbb helyütt annak is csak élenjáró része tömörült. Azóta a munkásosztály hihetetlenül megedződött és megerősödött. Napjainkban ez az osztály mindjobban a nemzet vezető osztályának szerepét tölti be, mind nagyobb erővel és eredménnyel. A munkásosztály neve azóta egybeforrt a haladás ügyével. A társadalom dolgozó rétegei, amelyek május születésekor még értetlenül néztek a májusi sorokba tömörült erőre, ma mindinkább ez erő felé, a munkásosztály felé fordulnak és felzárkóznak győzedelmes lobogója alá. Napjainkban a munkásosztályon kívül a parasztok és értelmiségiek száz- és százmilliói felemelt fejjel, harcra és munkára készen menetelnek a májusi vörös zászlók alatt.

Ez évben a 65. május elsejét ünnepli a világ dolgozó népe. Olyan erő mozdul meg mindenütt a világon, amellyel számolnia kell mindenkinek, de legfőképpen az imperialista agresszoroknak. Ezen a május elsején soha nem látott magasságba emelkedik a proletárnemzetköziség zászlója. A világ népei a béke, a demokrácia, a szocializmusért vívott harc jegyében köszöntik május 1-ét A világ népei; tömörítve soraikat aktív harcot folytatnak az új világháború, a német militarizmus újjáélesztése ellen, az atom, hidrogén- és a többi tömegpusztító fegyver eltiltásáért, a fegyverzet általános csökkentéséért. Zászlaikra az „Egység, Béke és Barátság" jelszavát tűzik. A Szovjetunió kommunizmust építő, acélos egységbe tömörített népe halad e dicső menet élén. A Szovjetunió dolgozói ezen a napon még jobban felzárkóznak kommunista pártjuk és szovjetkormányuk mögé, mozgósítják erőiket és alkotó energiájukat az ötödik ötéves terv határidő előtti teljesítésére, a népjólét további fokozására és a béke fenntartására az egész világon.

Az egész világ népe megbecsüléssel és növekvő bizalommal tekint a Szovjetunió munkásosztályára, amely Kommunista Pártja vezetésével csodálatosan boldog és szabad életet teremtett népei számára. A Kínai Népköztársaság és a népi demokratikus országok dolgozói, a népgazdaság és kultúra további fellendítéséért, a hatalom megszilárdításáért és népeik jólétének állandó emeléséért, a szocializmus felépítéséért folytatott harcukkal erősítik és gyarapítják a májusi sorokat. A gyarmatok és függő országok dolgozói a nemzeti elnyomás ellen, a szabadságért és nemzeti függetlenségért vívott harcukkal tesznek hitet május mellett. A májusi vörös zászló a kapitalizmus országaiban is fényesen ragyog. Ezen országok dolgozói, munkásosztályuk és kommunista pártjuk vezetésével, új erőt merítenek május harcos szelleméből, a békéért, biztonságért és a dolgozók jogainak és érdekeinek megvédéséért folytatott harcukban.

Abban a zászlótengerben, amely ezen a napon az egész földtekén végig hullámzik, ott piroslanak a mi zászlóink, a magyar munkások, a magyar dolgozók zászlói is. Hazánk népe a felszabadulás utáni 11. szabad májust köszönti. Népünk joggal büszke szabadságára, függetlenségére, boldogulására, s minden sikerére és eredményére, amelyeket dicső pártunk vezetésével elért. A Szovjetunió felszabadító harcára és önzetlen baráti segítségére támaszkodva népünk, munkásosztályunk harcedzett pártunk vezetésével új, boldog életet teremtett a mi országunkban is. A magyar nép szabadon lélegzik, munkálkodik és alkot. Ifjúságunk bizton tekinthet a jövőre. S éppen ezért száll május elsején vígan és lelkesen a dal a felvonulók ajkáról — „Köszöntjük nótaszóval május elsejét".

Népünk májusi zászlóján pártunk, a Magyar Dolgozók Pártjának útmutatásai ragyognak. Ezek az útmutatások biztosan jelölik meg népünk előtt a további felemelkedés útját. A párt népünk erejét, alkotókészségét összpontosítja a termelés növelésére, a munka termelékenységének emelésére, az önköltség csökkentésére, a mezőgazdaság felvirágoztatására, a munka jobb megszervezésére. Mindez népünk érdekében, a dolgozók anyagi és kultúrális színvonalának emelése érdekében történik. Ezen a napon népünk még szorosabban felzárkózik kipróbált, harcedzett vezetője mögé, s kifejezi, hogy magaévá tette dicső pártunk útmutatásait és minden erejével ezen útmutatások megvalósításán fáradozik.

A májusi zászlótengerben lobogjanak büszkén a mi zászlóink. Tolmácsolják népünk forró harci üdvözletét barátainknak. Adják hírül a világ minden békeszerető emberének, hogy a mi hazánkban minden a nép boldogulását és a béke ügyét szolgálja. Tudassák az egész világgal, hogy a mi hazánkban él és virul a nemzetközi proletárszolidaritás és a népek közötti barátság szelleme.

MÁJUS

Tavaszt jelent e szó: május,
tavaszt, nyíló almafát,
melyre a nap a kék égből
bőven szórja sugarát.

Tavaszt jelent e szó: május,
tavaszt, lenge friss szelet,
tavaszt, mikor rügyet fakaszt
a ragyogó kikelet.

Tavaszt jelent e szó: május,
könnyű jázmin-illatot,
hancúrozó fehér felhőt,
csobbanó víg patakot.

Május jelent e szó: tavasz,
májust, vörös ünnepet,
a munkáskéz diadalát
az egész világ felett.

Németh Gyula

Egyetemünk május elsejei felvonulási terve

Egy pár nap választ el bennünket a proletariátus nagy nemzetközi ünnepétől. Szerte a világon a munkások és a dolgozók százezrei tüntetésekkel, munkabeszüntetésekkel juttatják kifejezésre e napon békevágyukat.

Országunk dolgozó népe és Budapest dolgozói is felvonulnak, hogy kifejezzék törhetetlen békeakaratukat és hitet tegyenek a 11. szabad május elsején pártunk és kormányunk országépítő békés politikája mellett.

Egyetemünk hallgatói, dolgozói, tanárai, a IX. kerület üzemeivel együtt vonulnak fel. Az eddigiektől eltérően a gyülekezés *fél 8 órakor a Nagykörút—Üllői-úti saroktól az Üllői-út 44-ig.* Ezt megelőzően a DISZ-bizottság és a Diákbizottságok szervezésében a diákotthonokban zenés ébresztővel köszöntik a nagy ünnepet. Biztosítani kell, hogy a diákotthonban lakó hallgatók egy csoportban, időre, a gyülekezés helyén legyenek. A felvonulás élén az április 4-i felvonuláson leglelkesebben résztvevő VI. és III. alapszervezetek haladnak. Mivel egyetemünk a kerület első üzemei között vonul fel, a jó és lelkes hangulat mellett fontos a fegyelem biztosítása is.

Egyetemünk dolgozói, tanárai és hallgatói a felvonulás alatti vidám és lelkes hangulattal tegyék emlékezetessé a 11. szabad május elsejét.

VLAGYIMIR ILJICS LENIN

85 évvel ezelőtt, 1870. április 22-én született Vlagyimir Iljics Lenin, a világ proletariátusa, a dolgozó emberiség vezére, a lángeszű tudós, a leninizmusnak — az imperializmus és a proletárforradalmak korszaka marxizmusának — megalkotója, a Szovjetunió Kommunista Pártja és a világtörténelem első proletárállama megalapítója.

Századunk gigászi feladatot tűzött a néptömegek nagy történelemformáló tevékenysége elé — el kellett és el kell takarítani a társadalmi fejlődés útjából az önmagát túlélt kapitalista rendszert, mely pusztító világháborúk forrása, közvetlen feladattá vált a proletariátus diktatúrájának megvalósítása útján a szocializmus, a kommunizmus felépítése. Óriási feladatok megvalósításáért harcoló néptömegek vezérei is óriások. A szellem és tett ilyen óriása volt Lenin.

Lenin munkássága külön korszakot jelent a marxista filozófia történetében. Lenin megvédte a revizionizmus támadásával szemben a marxista párt elméleti alapjait, — a dialektikus és történelmi materializmust — és tovább fejlesztette a marxista filozófiát, materialista módon általánosítva a tudomány azon új és lényeges eredményeit, melyeket Engels halála óta elért. Felbecsülhetetlen értékűek Lenin útmutatásai a materialista dialektikának és a filozófia marxista történetének a további kidolgozása számára.

Lenin örökségének legfontosabb része az újtípusú forradalmi marxista pártról szóló lenini tanítás. Lenin dolgozta ki e párt ideológiai, szervezeti, taktikai és elméleti alapjait. A párt élcsapatjellegéről, a párt eszmei és szervezeti egységéről, a párton belül mindenfajta elhajlás elleni könyörtelen harc szükségességéről, a párt vezető-szerepéről, a párt és a tömegek kapcsolatáról szóló lenini tanítás megvalósítása révén nőtt fel és erősödött meg a Szovjetunió Kommunista Pártja, amely valamennyi kommunista és forradalmi munkáspárt példaképe. A lenini párt lett korunk esze, lelkiismerete, becsülete, mely biztos kézzel vezeti a néptömegeket a kommunista jövő felé.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom, melynek Lenin szervezője és irányítója volt, új korszakot nyitott meg az emberiség történetében. Az első győztes proletárdiktatúrának töretlen csapáson kellett előrehaladnia a szocializmus felé. Lenin volt az, aki bebizonyította, a szocializmus egy országban való győzelmének lehetőségét, és felvázolta a szocializmus felépítésének útjait és eszközeit a városban és a faluban. A Szovjetunió Kommunista Pártja a lenini úton haladva leküzdte az osztályellenség és pártonbelüli ügynökségek elkeseredett ellenállását, sikeresen megvalósította a szocializmus felépítésének Lenin által kidolgozott programját és a történelemben először épített fel olyan társadalmat, melyben örökre felszámolták embernek ember által való kizsákmányolását. Lenin eszméit ezzel a gyakorlat fényesen igazolta.

Lenin azt tanította, hogy a párt ereje egységében és a tömegekkel való összeforrottságában rejlik. A legnehezebb helyzetekben is hitt a tömegek forradalmi energiájában, arra tanította a bolsevikokat, hogy bízzanak a tömegekben és tanuljanak tőlük. Ugyanakkor Lenin óva intett attól, hogy fetisizálják a tömegeket, hogy a párt a tömegek uszályában kullogjon. A marxista—leninista párt a társadalmi fejlődés objektív törvényeinek ismeretében „tudatos jövőbe lát", ezért az a feladata, hogy mutassa az utat a tömegeknek.

Lenin azt tartotta, hogy a párt és a tömegek szoros kapcsolatának egyik legfontosabb feltétele a pártvezetés kollektivitása. A bolsevikok sikereinek okait magyarázva, mindenekelőtt a párt megbonthatatlan vasfegyelmét húzta alá, mint olyan tényezőt, amely a párt erejét biztosítja.

Több mint 31 éve, hogy meghalt. Ő az emberiség legelőbb halottja. Él, mert élnek eszméi, melyek mind szélesebb tömegeket hódítanak meg. A leninizmus gyorsan túlterjedt a régi Oroszország határain és korunk leghatalmasabb eszmei áramlata lett. Századunk egész története bizonyítja a leninizmus nemzetközi érvényességét, azt, hogy a leninizmus taktikája példa mindenki számára. Lenin él, mert a lenini zászlót magasra emelte és viszi előre a lenini gárda, Lenin harcostársai és tanítványai, a különböző nemzetek munkásosztályainak legjobb fiai. Lenin él, mert neve kiolthatatlanul él a világ békétakaró, jobb életért, szocialista jövőért harcoló dolgozóinak szívében.

Lenin neve végtelenül drága a magyar nép számára. Nemzeti történetünk hatalmas sorsfordulója, szabadságunk és nemzeti függetlenségünk kivívása a lenini eszmék megvalósulását jelentik. Minden eredményünk alapja a marxizmus—leninizmus helyes alkalmazása a magyar fejlődés viszonyaira, a Magyar Dolgozók Pártja marxista—leninista politikája. Népünk útját a boldog jövő, a szocialista Magyarország felé a marxizmus—leninizmus fénye világítja meg.

Mély tisztelettel adózunk a halhatatlan Lenin emlékének.

A TUDOMÁNY VILÁGÁBÓL

Válaszok az előző heti kérdésekre:

1. A hagyomány szerint Gallilei mondta, hogy „Eppur si muove", azaz „Mégis mozog a föld."

2. A fűszál élén mikroszkópikus méretű kvarckristályok vannak, ezek vágják meg kezünket.

3. Démosztenész, az ókori Athén egyik legnagyobb szónoka gyakorolta úgy a beszédet, hogy kavicsot tett a nyelve alá.

4. Az alkohol hatására felborul a fül mögött lévő egyensúlyozószervek helyzet-megérző képessége, és ettől szédül a részeg ember.

5. A kitágult és könnyű meleg levegő kapja magával az izzó szilárd részecskéket, és ez tulajdonképpen a felfelé szálló láng.

Tudományos kérdések:

1. Beethoven IX. szimfóniájának milyen hangfekvésű szóló szerepei vannak?

2. Mi a földön a legnagyobb elérhető sebesség, és hogyan érhető el?

3. Szín-e a fekete olyan értelemben, mint például a piros vagy a zöld?

4. Mi a nemesgázok legnagyobb felhasználási területe?

5. Mire használják az atommáglyában a grafitot?

★

Ljapunov, az űrhajózás szovjet specialistája, újonnan megjelent könyvében arról ír, hogy atomenergiával hajtott rakétákkal mennyi idő alatt lehet a különböző bolygókat elérni. Szerinte a menetidő a Holdig négy óra, a Venusig negyvenkilenc óra, a Marsig harminchat óra lenne.

★

A Szikra Könyvkiadó április hónapban kiadja Gurjev: Az istenhitről, Herczeg Tibor: A tudomány és a vallás keletkezéséről című könyvét és a „Dokumentumok a magyar párttörténet tanulmányozásához" című gyűjtemény III. részét.

I. országos tudományos diákköri konferencia

Az Oktatásügyi Minisztérium és a DISZ központi vezetősége hazánk felszabadulásának 10. évfordulója alkalmából április 20-, 21-, 22-én rendezte meg a TDK-k első országos konferenciáját. A megbeszéléseken a vidéki egyetemek is szép számmal képviseltették magukat.

Az ünnepi megnyitón kívül két közös összejövetele volt a szakoknak. Az elsőn a jövőben megalakuló Tudományos Diákegyesület alapszabály tervezetét vitatták meg, míg a másodikon a tulajdonképpeni záróünnepélyen az elfogadott alapszabályt ismertették és a szakkonferenciákon elhangzott legjobb dolgozatok szerzőit jutalmazták meg.

A Tudományos Diákegyesület feladata, hogy a TDK-kat összefogja és általános szervezeti elveit kidolgozza és ezen keresztül elősegítse az egyetemi hallgatók tudományos képzésszínvonalának emelését.

A konferencia részletes ismertetésére következő számunkban visszatérünk.

TANULJUNK LENINTŐL

**„Ketten vagyunk most: Lenin meg én.
Lenin, mint fénykép, szobám falán."**

(Majakovszkij)

Ha egy híres ember képét nézzük, mindjárt arra gondolunk, hogy ez X, a költő, vagy Y, a tudós. Lenin arcképét, arcvonásait vizsgálva önkénytelenül is egyszerre több dologra gondolunk: Ez Lenin, a forradalmár, a tudós, a tanító és nem utolsó sorban az ember. E sokrétűségből számunkra igen aktuális kiragadni Lenint, a tanítót, vagy még szűkebbre vonva a kört: Leninnek és az ifjúságnak a viszonyát vizsgálni, azt, hogy mit tanulhat a világ az ifjú Lenintől és mire tanítja az ifjúságot Lenin.

Önfegyelme és akarata rendíthetetlen volt. Ebből következett, hogy tanulása rendszeres és elmélyült, tehát igen alapos volt. Egyetemi fokon is lehet például abból a módszerből tanulni, amelyet iskolai fogalmazásának megírásánál követett.

Először is megírta a téma vázlatát, részletesen kitérve a bevezetésre és a levonandó végkövetkeztetésekre. Utána egy ív papírt hosszában összehajtott és e papíron kezdte az anyaggyűjtést. Első nap a lap bal felére rávezette a megszerzett anyagot, adatokat és esetleges utalásokat egyes könyvekre, második napon pedig a lap jobboldalán dolgozott. Itt javította át — immáron egy nap távlatából — az eddigieket, és újabb anyagot itt toldott hozzá. Mindezek után és alapján fogott hozzá csak a dolgozat megírásához. Először piszkozatban, majd letisztázva. Ugye látjuk már, hol vannak annak a pontos elemző módszernek a gyökerei, amely későbbi nagy munkáit átjárja és annyira rendszeressé teszi?

Önfegyelme és akarata nemcsak munkáját vitte előbbre, hanem sértetlenül, sőt férfivá válva átsegítette azon a két legnehezebb szakaszon, amelyeket az élet ebben az időben eléhozott. Az elsőből, a lelki válságból — melyet bátyja kivégzése jelentett — kitört, sőt még azt is felismerte, hogy a zsarnokság ellen sem a békés tanító munka, sem pedig az egyéni terror politikája nem célravezető, valami olyat kell keresni, ami a kettő között áll. Középen a forradalmi tömegek, az orosz proletariátus állt. A másik időszakban — nevezzük az előbbivel szemben fizikai válságnak —, amely az egyetemről való eltávolítását követte, képes volt arra, hogy a burzsoá egyetem nélkül is megtanulja azt, ami szükséges számára. Pedig ez a szükségesség — éppen, mert Ő állapította meg — nem volt alacsony színvonalú. Tanulmányozta az egész világtörténet forradalmi mozgalmait, Oroszország történelmét, jogot, statisztikát, és a természettudományokat. Tanult nyugati nyelveket, hogy eredetiben olvashassa Marxot és Engelst.

„Hiba lenne azt hinni, hogy elég elsajátítani a kommunista jelszavakat, a kommunista tudomány következtetéseit anélkül, hogy elsajátítanánk azoknak az ismereteknek összességét, melyeknek eredménye maga a kommunizmus" — fogalmazta meg később szavakban is, amit ekkor tettekkel bizonyított. Egész életében, mikor az ifjúságnak szólt, ugyanezt hangoztatja. A „Tanulni, tanulni, tanulni" hármas jelszóval — melyet ma már néhány helyen frázisnak használnak — két dologra mutatott rá. Megmutatta azt, hogy a fiatalok előtt nagy feladatok állnak, hiszen „a kommunista társadalom megteremtésének igazi feladata éppen az ifjúságra vár", másrészt azt is, hogy bízik is abban, hogy az ifjúság végrehajtja ezeket a feladatokat, mert erős, tevékeny és forradalmi, mert „az ifjúság a forradalom egy része".

Sztálin elvtárs, mikor egy amerikai küldöttség párhuzamot akart vonni Lenin és Nagy Péter, mint történelmi személyiségek között, azt válaszolta, hogy „ami Lenint és Nagy Pétert illeti, Péter csak egy csepp volt a tengerben, Lenin azonban egész óceán". Amit itt elmondtunk, az is csak egy-két cseppje volt ennek az óceánnak. **Szecskó Tamás**

Befejeződött a békealáírásgyűjtés egyetemünkön

Egyetemünk s kerületünk részéről az a megtisztelő megbizatás ért, hogy a IV. magyar békekongresszuson, mint küldött résztvehettem. S most, hogy egyetemünkön befejeződött a békealáírásgyűjtés s a két díszes albumba kötött békeüzenetünket útnak indítjuk Helsinki felé, szeretnék visszapillantani kongresszusi élményeimre.

A február 26—27-én megtartott IV. magyar békekongresszuson a küldöttek az egész békeszerető dolgozó magyar nép minden rétegét képviselték. Növelte a kongresszus fényét a hazánkba érkezett 13 külföldi vendég részvétele is, akik elhozták a baráti népek üdvözletét s a kapitalista országok békemozgalmának üzenetét. Külföldi vendégeink között volt Li I-mang, a Béke-Világtanács kínai titkára, Ervin Eckert, bonni parlamenti képviselő, a nyugatnémet Béketanács elnöke és Nazim Hikmet, a nagy török költő. Elküldte magnetofonon üzenetét Paul Robeson is.

A kongresszus a német militarizmus feltámasztása és az atomkalandorok ellen egységesen fellépő magyar nép seregszemléje volt.

Sok nemes gondolat vetődött fel, sok tettrekész elhatározás született meg a tanácskozásokon másfél nap alatt. A kongresszus felejthetetlen emlék marad számomra teljes egészében is, de most néhány olyan megkapó jelenetet s megnyilatkozást szeretnék felidézni, amelyek a legmaradandóbb benyomást tették rám.

Felemelő pillanat volt, amikor az utolsó ülésszak kezdetén Paul Robeson, a világhírű amerikai néger békeharcos angol- és magyarnyelvű üzenete után magyarul csendült fel ismert hangján Ránki György „Dal a népek egyetértéséről", Kodály Zoltán: „A jó lovas katonának" című dala és Erkel „Bánk bán" c. operájából a „Hazám, hazám" ária.

Nem lehet elfelejteni azt a jelentet, amikor Gál Ferencné Csongrád megyei parasztnéni a hófehér alföldi kenyeret átadta az elnöknek s az megszegte azt. *A hófehér kenyeret a külföldi vendégek nagy meglepetéssel szemlélték.* Hasonló sikere volt a következő jelenetnek is, amikor Nyitra László hevesi parasztküldött egy üveg hevesi bort tett az elnöki asztalra, s az elnök a két parasztküldöttel koccintott és együtt hörpintették fel a bort a *„béke egészségére"*.

Sokáig fülembe fognak csengeni Greilich Ferenc idős soltvadkerti parasztbácsi szavai, aki — mint mondta — nemcsak megette, de meg is termelte már kenyere javát, de — úgy gondolja — ezekkel a kérges kezekkel, amelyekkel annyi búzát vetett, kukoricát kapált, gabonát aratott, hasznára lehet még hazájának.

Megkapó volt s nekem, nyelvésznek különös örömömre szolgált, hogy több külföldi békeharcos azzal tisztelt meg bennünket, hogy magyarul tolmácsolta üdvözletét: Paul Robesonon kívül a csehszlovák, a bolgár és a koreai küldött is magyarul mondta el hozzászólását. Nem is maradt el a hosszantartó taps egyikük felszólalása után sem.

Kovács Pál vívó-világbajnokunk a háború sportoló-áldozatainak emlékét idézte, többek közt egykori vívóhírességeink: Kabos Endre és Petschauer Attila s úszóbüszkeségünk, Csík Ferenc emlékét. Most hallottam először, hogy Kabos Endre a németektől felrobbantott Margit-hídon, Csík Ferenc pedig az amerikai légitámadások által bombázott Sopronban lelte halálát.

Különösen jóleső érzéssel töltött el, hogy az egyszerű bányászok, munkások, s falusi parasztemberek szabadon, talpraesetten s zamatos magyarsággal fejtették ki mondanivalójukat. Legnagyobb sikere Kovács Imre somogyi parasztküldöttnek volt, aki nemcsak szónoki tehetségét csillogtatta, hanem mint költő is hatásosan mutatkozott be, amikor „Köszöntlek tavasz" című költeményét elszavalta.

A kongresszuson elhangzott hozzászólások mind arról tanuskodnak, hogy népünk minden rétege felismerte azokat a veszélyeket, amelyek népünk békéjét, az egész emberiség jövőjét fenyegetik s kész felsorakozni a veszélyek elhárítására. Lehetnek véleménykülönbségek nagyon sok kérdésben, de egy kérdésben semmiképpen sem. Ez az egy kérdés pedig az, hogy békénket meg kell védeni, és a béke ügye mellett szívós munkával ki is állunk.

A kongresszus a magyar néphez intézett felhívásában megrázó szavakban foglalta össze népünk békeakaratát: „Tiltakozunk! Nem felejtettük el a második világháború 50 millió halottját, nem felejtettük el annak a félmillió magyarnak az emlékét, akik a fasiszták érdekeinek estek áldozatul. Nem felejtettük el a Japánra ledobott atombombák pusztítását... Nem felejtettünk és nem felejtünk el semmit! Mindenre emlékszünk és azt kiáltjuk: nem engedjük!"

Ennek a tiltakozásnak adtuk mi is jelét akkor, amikor a békeíveket aláírtuk. S ha a magyar nép küldöttei május 22-én Helsinkibe mennek a nagy béke-világtalálkozóra, vigyék magukkal a mi aláírásainkat is s a magyar nevek millióival együtt dokumentálják az egész világnak elhatározásunkat: nem nyugszunk bele soha, hogy népünk békéjét még egyszer feldúlják, s követeljük, hogy semmisítek meg az atomfegyver-készleteket és haladéktalanul szüntessék meg a tömegpusztító fegyverek előállítását.

Szabó Lajos

Kivonatok a „Pravda" április negyediki számában megjelent „A szovjet ember erkölcsi arculata" című cikkből

Az egyszerű emberek az egész világon mélységes szeretettel és tisztelettel tekintenek a szovjet emberre. A szocialista társadalom képviselőjét, az új, kommunista erkölcs megtestesítőjét látják benne, aki elragadtatja őket állhatatosságával, hősiességével és erkölcsi arculatával.

Azok a nagy, forradalmi átalakulások, amelyek a kommunista párt vezetésével valósultak meg országunkban, gyökeresen megváltoztatták a szovjet emberek szociális és gazdasági viszonyait, a szovjet emberek, lelkivilágát. Felmérhetetlenül megnőtt a dolgozók kulturális színvonala, kiszélesedett társadalmi és politikai látókörük, szakadatlanul nő politikai aktivitásuk és munkalendületük.

A kommunista párt hatalmas szervező- és nevelőmunkájának eredményeként meghonosodott hazánkban és osztatlanul uralkodik a szocialista ideológia, amely összeférhetetlen az individualizmussal, nacionalizmussal és a kapitalizmus egyéb maradványaival, a babona és előítéletek bármely formájával.

A Szovjetunióban, ahol a társadalom minden tagjának szabadsága és egyenlősége biztosítva van, mindjobban meghonosodnak a kommunista erkölcs elvei — a legemberibb és legnagyszerűbb erkölcsé, melyet valaha is ismert az emberiség történelme. Lenin elvtárs rámutatott arra, hogy a kommunista erkölcsiség a régi kizsákmányoló társadalom megsemmisítését szolgálja és azt, hogy az összes dolgozó tömörüljön az új, kommunista társadalmat megteremtő proletariátus köré. „A kommunista erkölcs alapja — mondta Lenin — harc a kommunizmus megerősítéséért és teljes felépítéséért."

Pártunk mindig egyik legfontosabb feladatának tekintette a dolgozóknak a kommunista erkölcs szellemében való nevelését. A párt olyan nagyszerű tulajdonságokat fejlesztett ki a szovjet emberekben, mint az eszmeiség, elvhűség, ügyünk győzelmében való hit, a nehézségek leküzdésére való készség, kifogástalan életmód. A szovjet ember új lelki vonásai teljes nagyságukban és szépségükben mutatkoztak meg a Nagy Honvédő Háború páratlan küzdelmeiben és mutatkoznak meg ma is a békés építőmunkában.

Pártunk a kommunista társadalom hatalmas feladatait megvalósítva következetesen harcol az emberek tudatában lévő kapitalista maradványok, a burzsoá erkölcs minden megnyilvánulása ellen. Népünk nem tűri a munkához és a társadalmi tulajdonhoz való lelkiismeretlen viszonyt, a lógást, henyélést és más erkölcstelen megnyilvánulást, amelyek beszennyezik a Szovjetunió polgára megtisztelő elnevezést. Nem szabad megfeledkeznünk arról sem, hogy a kapitalista maradványok felütik a fejüket nemcsak a termelésben és a társadalmi életben, hanem egyes emberek magánéletében is. Ott, ahol nincs megfelelő éberség, a kapitalista maradványok csirkefogó képviselői megpróbálják a mi szovjet életünkbe bevinni a burzsoá társadalom utálatos erkölcseit, az iszákosságot, durva magatartást, durvaságot nőkkel és a családdal szemben, a garázdaságot.

A szovjet társadalom szigorúan elítéli azokat az egyéneket, akik megsértik a kommunista erkölcs normáit egyéni életükben, a szovjet ember társadalmi tevékenysége ugyanis elválaszthatatlan egyéni életétől.

A kommunisták mindenben kötelesek példát mutatni, többek között a régi szokások és szenvedélyek elleni harcban, a burzsoá erkölcs mindenféle megnyilvánulásával szemben is. Meg kell követelni a kommunistáktól, bármilyen beosztásban is legyenek, hogy tartsák szem előtt a kommunista erkölcs elveit. Különösen fontos ez a mai viszonyok között, amikor pártunk új, nagy gazdasági és kulturális építkezéseket, a szocializmusból a kommunizmusba való átmenetet tűzte ki célul.

FELHÍVÁS

A Nemzetközi Tanszék pályázatot hirdet az alábbi témakörökben:

1. Az Európai Szén- és Acélközösség jellege, célja és eddigi működésének mérlege. 2. A Német Demokratikus Köztársaság, mint a Németország egységéért folytatott harc állami bázisa. 3. A monopoliumok gazdasági hatalmának megerősödése az Egyesült Államokban a második világháború után. 4. A gazdaság militarizálása és a dolgozók helyzetének alakulása az USA-ban a második világháború után. 5. A nemzetközi demokratikus szervezetek (Szakszervezeti Világszövetség, DIVSZ) működése és szerepe a békéért vívott harcban. 6. Hazánk nemzetközi gazdasági és politikai kapcsolatainak alakulása a felszabadulás óta. 7. A béketábor és az agresszív imperialista erők harca az atom- és tömegpusztító fegyverek és az atomenergia békés felhasználásának kérdésében. 8. A kínai mezőgazdaság szocialista átalakítása. Az átalakítás sajátos formái. 9. Az észak-afrikai francia gyarmati népek nemzeti felszabadító harcának alakulása a második világháború után.

A pályázat beadási határideje *1955. november 10.* Szakirodalmi vonatkozású és más problémákkal a pályázók forduljanak a tanszékhez. A pályamunkák kidolgozására *1955. április 30-ig* lehet jelentkezni a tanszéken Porzsolt József adjunktus elvtársnál.

BRAUN JÁNOS:

APÁM MESÉL...

Téli est...

Kint vadul száguld a szél, felkavarja a puha porhanyós havat és viszi magával. Játékos jókedvvel leveri a hóember fejét, s a lukas „bádogsapka" belésüpped a hóba, majd hirtelen fordulattal eltemeti az egész hóembert.

A fák — gyümölcs helyett — a vastag hó alatt roskadoznak és ágaik között — az énekes madarak messze járnak — csak a szél fütyürész.

A szobában csendben ülünk és nézzük, hogyan szürkül a világ. Az ablakokon keresztül ugyan vakítóan ragyog a fehéren izzó hó, de itt bent a szobában egyre inkább sötétté válnak a bútorok s csak a kályhából kiszűrődő tűz piros fénye csillog.

Alig világít meg bennünket, amint körülüljük a kályhát — mint pelyhes kiscsibék a kotlóst — s csak érezzük, vagy inkább sejtjük; ki hol van.

Mindig szerettem így ülni, csendben, hallgatva a „nagyokat" és közben gondolkozni. Olyan jó így elbújni meleg téli estéken a sötétség mély fátyla mögé.

Édesapám halántékánál őszülő haján megcsillan a piros fény, majd amikor édesanyám megkapolja a tüzet — hadd égjen! — egy pillanatra éles fénysugár ugrik ki a kályhából, beragyogja a szobát, szinte bántó világosság támad, aztán újra összeszűkül a szempillánk és ülünk csendben tovább.

A békés nyugalomhoz ilyenkor semmi sem hiányzik — csak a mese... S az sem várat sokáig magára.

— Apukám, mesélj! A multkor megígérted, hogy el...

— Mit érdekel az titeket — mosolyog, hiszen tudja, hogy mindig szívesen hallgatjuk okos, kedves szavát, de előbb még meg akar győződni, milyen kíváncsiak vagyunk.

Aztán kétoldalról megindul az ostrom és könyörgés.

— Mesélj hát nekik — biztatja édesanyám is.

Nagyot pattan a tűz, magasra emelkednek a szikrák — és régi történetek elevenednek fel. A mult emléke lassan betölti a szobát. Árnyak mozognak a szoba falán — csupán a tűz teszi — és szemeink előtt szinte mindent látunk.

— Hogy hányban történt, azt már nem tudom, hiszen minden évben kivonultunk és „összebarátkoztunk" a „zsarukkal". Minden évben kivonultunk és tudtuk, hogy rendőrök várnak majd és lehet, hogy a kardlapra is sor kerül, de azért mentünk.

— Már hetekkel május elseje előtt megkezdődött a szervezés. Az volt a cél, hogy minden munkás ott legyen és az egész üzem leálljon. Meg kellett győzni az ingadozókat és azokat, akik mindjárt „beijedtek, „ha meglátták az igazgató robogó autóját.

— Nehezebb munka volt a „spiclikkel", lehet, hogy ti munkásarisztokráciának hívjátok — szúrja közbe apám, — de mi csak egyszerűen spionnak tituláztuk őket. Ezekkel igaz, hogy nem sokat teketóriáztunk és ha sokat dumáltak, egyszerűen „eldemuáltuk" őket.

— Április végén mindig lázban égett az üzem. Ilyenkor a kommunisták nyiltan szervezték a felvonulást és azt, hogy mindenki ott legyen. Hiába kiabáltak — már jóelőre — a gyár vezetői, meg a rendőrök, hogy mindenkit lecsukatnak, aki nem dolgozik — azért leállt az üzem.

— Május elsején már kora reggel gyülekeztünk. Aki csak tehette — már akinek volt — felvette az ünneplő ruháját és eljöttek az asszonyok is. A „nagykutyák" ugráltak — a kerítés mögül természetesen — és próbáltak mindenhogyan lebeszélni bennünket, hogy ne menjünk el, persze csak tisztes távolságból, mert hamar odarepült egy-két kő.

Aztán elindultunk...

Emlékezik vissza apám.

Cigarettát vesz elő. A fellobbanó gyufa lángjánál megvilágosodik mosolygó arca. Szippant egyet-kettőt, megvárja míg jól szelel a cigaretta, s csak úgy folytatja.

— Eleinte csak mentünk, mintha sétálgatnánk, de a mellékutcákból egyre többen csatlakoztak hozzánk. Innen is onnan is jöttek a munkások és munkásnők, gyárak, üzemek dolgozói és civilek.

— Emlékszem, egyszer egy péküzlet előtt vonultunk és a tulajdonos, egy kövér, pocakos férfi, írtózó arccal félve és kíváncsian figyelte az embereket és egyszerre csak hirtelen a hóna alatt elsuhant valaki. Az inasa volt.

„Te kölyök! Te! Nem jössz vissza! Agyonpofozlak te csibész! Rögtön gyere vissza a kemencéhez! Na, Ferikém, gyere szépen..." A fiú vissza sem nézett, csak szaladt. Amikor már jó messzire jutott, visszafordult. Piszkos, valamikor fehérnek nevezett sapkájával szemtelenül visszaintegetett és beállt a sorba.

— Mi azon mulattunk, hogy izzad majd a „góré" ha nem akarja, hogy elégjen a kenyér és neki kell kiszedni a forró kemencéből.

Igy gyűlt, szaporodott a sorunk.

— A Hősök tere felé igyekeztünk, de nem mindig jutottunk el odáig, vagy legalábbis nem valami simán szokott menni.

Eleinte csak egy-két rendőr, járkált, s messziről figyelték a munkásokat, majd, ahogy közeledtünk a tér felé megszaporodtak. De megnőtt a munkások száma is és már mint egy hadsereg, úgy vonultunk, tömött sorokban, szorosan egymás mellett, olyan dalokat dalolva, amiért börtön járt. Ilyenkor mindig készek voltunk egységesen mindenre, s néha meg is kellett mutatni mire telik az erőnkből.

Apám még szippant egy mélyet a cigarettából, aztán elnyomja, s a hamuba dobva azt, folytatja a mesét, ami egykor nemcsak mese volt.

— Szoktatok is harcolni? — érdeklődünk kíváncsian.

Elmosolyodik. Szemében vidáman, fiatalosan csillan meg a fény, mint akkor, néhány évtizede.

— Egyszer nagyon bajba kerültünk. A rendőrök elleptték a sorainkat, és meg akarták mindenhogyan zavarni a tüntetést. Egy csapat lovasrendőr vadul belegázolt a tömegbe és egyre jobban szorított bennünket. Nem volt más menekülés, hiába dobáltuk mi őket záptojással, kővel, csak jöttek és kíméletlenül verték, akit értek.

— S egyszerre körül voltunk véve. Hátunk mögött egy hatalmas kávéház pompázott, jobb híján ezt vettük igénybe. De a „zsaruk" nem maradtak. Leugráltak lovaikról és ólombottal, kardlappal berohantak. Nem néztek senkit. Egyszer megütöttek egy nőt, s ez eldöntött mindent. Az eddig fékezett dühünk kirobbant. Repkedtek a tányérok, és poharak s amikor ezek elfogytak, sor került a székekre, sőt a nehéz márványasztalok sem maradtak nyugton. S végül kénytelenek voltak megpucolni. Igaz, hogy sok ló gazda nélkül száguldozott, mert lovasa nem bírt felülni. Aztán mentünk tovább, a győzelem boldog mámorával és végig vonultunk a városon.

Hangunk, a tömeg hangja, félelmetes volt, különösen a burzsoák számára, de a proletárok, a munkások számára ez volt a legszebb zene.

— Voltak olyan esetek is, amelyek szomorúbban végződtek és sokan véresen, megsebezve kerültek ki! De mára elég volt...

A szél lassan megnyugszik és kint az udvaron nagy pelyhekben hull a hó és vastagon beborítja a néptelen, csendes utakat...

Véget ér a mese, apám meséje. Milyen jó, hogy mindez ma már csak a múlté, olyan történet, amely többet soha nem tér vissza.

Mezőkövesdi Általános Gimnázium levele

Kedves Elvtársak!

Lehet, hogy mi vagyunk az elsők, akik ilyen kéréssel fordulnak az egyetem DISZ-bizottságához, de az is lehet, hogy már más középiskolák megelőztek bennünket.

Mint az elvtársak is tudják, az Oktatásügyi Minisztérium az utóbbi években nem adott ki a középiskolák negyedik osztályosai számára bővebb tájékoztatót az egyetemekről, az egyetemen folyó munkáról.

Tőlünk többen szeretnének menni az elvtársak egyetemére. Ezért arra kérjük az elvtársakat, hogy részletesebben tájékoztassanak bennünket az egyetem életéről, arról, hogy jelenleg, illetve az 1955—56-os tanévtől milyen szakok lesznek, lesz-e ezen a téren változás, mikor különülnek el az egyes szakok, már az első évtől, vagy pedig később. Szeretnénk még, ha tájékoztatnának bennünket az elvtársak arról is, hogy a múlt évben milyen volt a jelentkezések aránya a felvettek arányához, és ebben az évben kb. hány főt vesznek fel, a felvételi vizsgákon mely témakörökre fektették a fő súlyt.

Az elvtársak kérésünk teljesítésével nagyban megkönnyítenék a mi és negyedikeseink munkáját. A válasz esetén még fokozottabb mértékben tudnánk biztosítani, hogy mindenüvé a legmegfelelőbb fiatalok kerüljenek.

Elvtársi üdvözlettel:
Hegedüs Jolán
iskolai DISZ-titkár

VÁLASZ

Kedves Elvtársak!

Örömmel válaszolunk a Mezőkövesdi Általános Gimnázium DISZ-szervezetének érdeklődő hangú levelére, s reméljük, e néhány rövid tájékoztató sorral is megkönnyítjük a végző negyedévesek pályaválasztását.

Kezdjük talán a leveletekben érintett konkrét kérdések megválaszolásával. Az 1955—1956-os tanévben egyetemünkön a szakosítás valószínűleg már az I. évben megvalósításra kerül. Az eddigiektől kissé eltérően 5 szak lesz, nevezetesen: ipar, pénzügy, belkereskedelmi, külkereskedelmi és általános közgazdasági szakok. Az első két évfolyamon a szaktárgyak mellett mind az 5 szakon meg fogtok ismerkedni a politikai gazdaságtannal, marxizmussal, gazdaságföldrajzzal, gazdaságtörténettel, általános statisztikával, matematikával. A szaktárgyak oroszlánrészét természetesen a két felső évfolyamon fogjátok elsajátítani. A szaktárgyakat konkréten e levél keretében nincs módunk felsorolni, összefogóan annyit, hogy általában az illető népgazdasági ág gazdaságtanára, könyvvitelére, tervezésére, statisztikájára, valamint technológiai sajátosságaira terjednek ki (pl. iparszakon: ipari könyvvitel, iparstatisztika, ipargazdaságtan, ipartervezés, ipari technológia stb.). Az általános közgazdasági szak az előzőektől eltérően elméleti szak, ahol azonban gyakorlati tárgyakat is tanulnak. Felvételi vizsgát magyar és egyetemes történelemből, és matematikából (középiskolás mat.) kell tenni. A jelentkezettek aránya mindig magasabb, mint a felvetteké, de a jó tanuló elvtársaknak nincs okuk aggodalomra.

Röviden még csak annyit, hogy az egyetemnek van diákszállója, menzája, olvasótermünk Közép-Európa legnagyobb és legszebb olvasóterme, tánccsoportunk és énekkarunk szintén komoly eredményekkel büszkélkedik.

Reméljük, közületek sokkal fogunk a jövő tanév kezdetén, mint egyetemünk hallgatóival találkozni, addig is jó tanulást és sikeres érettségit kívánunk!

Budapest, 1955. április 14.

Elvtársi üdvözlettel:
a Marx Károly Közgazdaságtud. Egyetem
DISZ-bizottsága

Nem lehet a tényekkel vitázni

A Frankfurter Allgemeine Zeitung, az egyébként szélsőséges burzsoá lap, munkatársa szinte élményszerűen ír egy napjáról, amelyben módjában állt megismerkedni a szovjet nevelés rendszerével.

A szovjet állam nem sajnálja a pénzt állampolgárainak a képzésére. Szinte a csodálat hangján beszél arról is, hogy az üzemekben hogyan gondoskodnak a dolgozók gyermekeiről, hogy egyrészt a szülőket mentesítsék, másrészt megvessék az alapját a szovjet polgár nevelésének.

„A ZISZ 110-es üzem egyik mérnöke vezetett el a gyár 17 óvodája egyikébe — írja — amely minden igényt kielégít és a gyermekek egészségét, boldogságát és fejlődését szolgálja. Egy szép, egyedülálló épület, előtte és mögötte játszótér, tornaszerek, belül hálótermek, zeneterem, játszó helyiségek. A gyermekeknek 1-től 3-ig aludniok kell. A nevelők egész nap foglalkoztatják a gyermekeket, mesélnek, énekelnek nekik és táncolnak velük."

Az iskolában.

Hét éves korában kerül az iskolába a gyermek és 10 év múlva éri el a képzés olyan fokát, hogy egyetemre mehessen, vagy szakmát tanulhasson. A városok területén találkozunk az átmeneti típusú iskolák egy fajtájával, ahol idegen nyelveket, főleg németet, angolt, franciát tanítanak.

Az úttörők intézménye hívatott folytatni a nevelést, a tanulók szabadidejében. A lap kimondottan magas értékelésben részesíti az úttörők szervezetét, mint eszközt a gyermek érdeklődésének a felkeltésére.

Az egyetemi oktatás leírásánál csodálkozva közli a Lenin hegyen épült Lomonoszov egyetem kolosszális méreteit, amely a tanulók teljes kényelmét és a tudományok elsajátításának az ügyét szolgálja. Az egyetemmel fejezi be a diák az iskolai, de korántsem, tanulmányi pályafutását.

Az egyetem után a könyvtárak nagy száma áll a tudnivágyók rendelkezésére.

A cikk közli a Lenin-könyvtár jellemzőbb adatait.

„Tizenhét millió kötet, a polcok között kis vonat van, a könyvek szállítására." A felnőttekkel foglalkozik a kultúrális élet egy másik intézménye, a kultúrház. A felnőttek úgy jönnek ide munka után, mint az úttörők az Úttörő-otthonba."

A tudósító kifelé jövet találkozik sofőrjével, aki a felíratot olvassa: „Herz, Röntgen, Gauss." Megkérdezte tőle, hogy ki volt Gauss: mire a kocsivezető felelte: „Igen, igen, Gauss egy göthingiai német matematikus volt." Erre elcsodálkozva így fejezi be cikkét: „Érdeklődne csak valaki nálunk Gauss iránt!"

KARCOLATOK A FALON

Azt hinné az ember, hogy egy hirdetőoszlopot jár körül, amikor a menza lépcsőjén megy le étkezni. Izléstelen sorrendben elhelyezett plakátok hívják a szerény étkezni vágyókat valamilyen színmű megtekintésére, bálra, esetleg DISZ-gyűlésre. Valóban, a közönségszervezésnek egyik helyes módja a plakáton való tájékoztatás. Az azonban nagyon jó volna, ha azok a szervek, akik az agitációnak ezt a módját választják, megtalálnák a plakátoknak a megfelelő helyét.

Néha a plakátok kivitelezése is annyi kívánnivalót hagy maga után, hogy a legéhesebb embereknek is elmegy az étvágyuk az evéstől. Ez már maga indokolttá teszi, hogy az illetékesek ne a menzai lejáratokhoz, hanem az aulában lévő táblára ragasszák a plakátjaikat. A másik, ami szintén nem megvetendő indok, az a rongálás, ami a plakátok kiszögelésével jár.

Vajon megengedhető-e az a sajnálatos esemény, hogy a falakat és nagyon sok esetben az ajtókat is a szögek erdeje borítsa, vagy azok a lyukak, amiket a szögek okoztak. Gondolnak-e azok az elvtársak, akik ilyen felelőtlenül rongálják a nép vagyonát arra, hogy milyen hatalmas összegbe kerül a falak tatarozása, nem beszélve arról, hogy az ajtók kilyukgálása milyen rongálást és kárt okoz.

Államunk hatalmas költséggel helyreállította egyetemünk épületét. Az egyetem épületéhez és minden tartozékához a dolgozók nehéz verejtéke fűződik. Tanuljuk meg az ilyen csekélységnek látszó dolgokon keresztül is megbecsülni a nép vagyonát. Nem megvetendő szem előtt tartani ezeket a dolgokat, amikor felelőtlenül a falakat vagy az ajtókat rongálja akár a kultúrosztály, avagy az alapszervezetek, vagy bárki más.

Az MDP KV határozatának feldolgozása szemináriumokon

Az Oktatásügyi Minisztérium rendeletet adott ki az MDP KV márciusi határozatának egyetemeken és főiskolákon való feldolgozására. A határozatot 6, illetve 4 órás szemináriumokon ismertetik és dolgozzák fel.

A szemináriumok témái a következők:

1. A szocialista iparosítás és a nehézipar elsődlegessége.

2. A munkás-paraszt szövetség tartalma.

3. A marxista-leninista párt vezető és irányító szerepe.

Az egyetem vezetősége a határozat feldolgozásának érdekében rektori utasítást adott ki, mely az összes tennivalókat tartalmazza.

Az egyetem vezetősége és párt-végrehajtóbizottsága mind az oktatók, mind a hallgatók részére biztosította a szükséges tematikát és kötelező irodalmat.

Április 20-án az oktatók részére megtartották a határozatról tartandó szemináriumok előkészítőjét. Az előkészítőn Arató Oszkár adjunktus elvtárs és Illés János elvtárs, a párt-végrehajtóbizottság titkára tartott beszámolót.

Válasz a „Miért vagy egyetemen" c. cikkre

A Közgazdász legutóbbi számában egy cikk ragadta meg a figyelmemet: Miért vagy egyetemen? Miután elolvastam, úgy éreztem, nem szabad hallgatnom, hiszen szakérettségisről van szó, aki ugyanannyi küzdelem után jutott el ide, mint én. A motívumokat ez a pár sor indította el bennem: „igazán csak a szakérettségisek tudják, hogy mennyi fáradság és áldozat árán jutottak el az egyetemig".

Hirtelen tizenhat év eseménye pergett le előttem a könyvtár puha csendjében. 1938-ban a fasizmus őrült terveket kovácsolt Európában. A magyar uralkodóosztály tagjai pedig hozzákötötték szekerüket a pusztulásra ítélt rendszerhez. Ki törődött akkor a magyar ifjúság tömegeivel? Senki. A magamfajta proletárfiú örült, ha elvégezte a hat elemit valahogyan, de nagyon sokan még ezt sem tehették meg, mert szükségük volt két kezük munkájára.

1940-ben, álmaim csak a négy polgári elvégzéséig jutottak el, de még ezt sem érhettem el. A tandíj 3—4 pengő volt és nem is beszélve a drága könyvekről. Hiába könyörögtem anyámnak, hogy tanulni szeretnék...; Nem, nem lehetett, hiszen ez az összeg egy heti kenyérre kellett. 1942-ben pedig úgy sikerült elvégezni a 8 elemit, hogy éjjel dolgoztam, nappal pedig iskolába jártam.

A Horthy-rendszer kiszolgálói nagyon vigyáztak arra, hogy kinek a kezébe adnak diplomát. Féltek attól, hogy „a szellem napvilága" eljut a munkásifjakhoz, és rájönnek piszkos munkájukra, amelylyel milliók lelkét ölték meg. Csak olcsó, szennyes regények tömegét szórták, hogy ezzel félrevezessenek minket. A levente-intézmény pedig csak gyűlöletet ébreszt bennem, hiszen ezen keresztül ismertem meg a városházi börtön szörnyű sivárságát. Nem mentem el egy pár foglalkozásra, mert dolgoznom kellett, hogy éhen ne pusztuljak, és ezért becsuktak két napra. Ott eszméltem rá igazán reménytelen jövőmre. Mi lesz belőlünk vajon? Legsötétebb bizonytalanság fiatal lelkek mélyén.

A háború szörnyű vérzivatarában semmi remény nem mutatkozott. A nyilasok vágóhídra szántak bennünket, s hogy ez nem sikerült, ezt 1945 április 4-ének köszönhetjük. Új világ tárult ki előttünk a felszabadulás után. Soha nem látott lehetőség nyilt meg számunkra, csak élni kellett vele! Reménykedtünk, hogy régi vágyaink talán valóra válhatnak. S pártunk megértette álmaink vágyát. Megteremtette a szakérettségis tanfolyamot, hogy a múlt rendszer átkozott bűnét kitörölje emlékezetünkből. S most itt vagyunk, munkásfiúk, az egyetem padjai között. Milyen szép mindez — s ezt kell látni Oravetz elvtársnak is. Nem ismerlek, csak annyit tudok rólad, hogy szakérettségis vagy és jelesen érettségiztél. Éppen ezért kellene tudnod, hogy miért vagy egyetemen. Én hiszem azt, hogy ez csak pillanatnyi elkeseredésedben mondhattad. A kemény harcban nincs megállás! Egy cél felé haladunk mindnyájan és ez kell, hogy további erőt adjon tanulmányaink folytatásához. Gondolj arra, hogy még ma is sokaknak csak a mi múltunk jut osztályrészül a burzsoá államokban.

Baráti üdvözlettel:
Egy szakérettségis.

ÜZEMBEN

Áruismeret óra a Keltexben...

A múlt héten vidám csoport gyülekezett Kelenföldön, a textilgyár előtt.

Valamennyiünket érdekelt az, hogy hogyan lesz a gyapotból inganyag, vászon vagy ballonkabát. Talán ennek — vagy annak, hogy áruismeret óra helyett mentünk el az üzembe — köszönhető, hogy mindenki ott volt.

Még a nap is szétturta a szürkülő felhőket és leragyogott a városra örömében. Nem mindennapi dolgot látott. A jókedvű külkeresek éppen reggeli erőpróbát tartottak és egymást túlkiabálva iparkodtak bebizonyítani, melyik jobb csapat a Kinizsi, vagy a többi mind együttvéve. (Hogy a Kinizsi szurkolók mája még jobban hízzon, elárulom, hogy ők kerültek fölénybe.) Nyolc óra után néhány perccel, Gergely, Terényi elvtársnő és Szanyi elvtárs vezetésével két csoportban elindultunk, hogy megismerjük a gyárat.

Már a kapun túl, hatalmas gyapot-bálák fogadtak bennünket, éppen előző éjszaka érkeztek meg — a Tisza tengerjáró hozta őket Egyiptomból. De találtunk itt más gyapotot is, ott sorakoztak a szovjet gyapotbálák és várták, hogy szövetet szőjenek belőlük.

Egy ilyen bála kb. 300 kiló és naponta 100—120 mázsa gyapotot használ fel a gyár.

A gyapot először a tisztítóba kerül — az lehet, hogy a gyapotot megtisztítja, de a valóság az, hogy amikor mi innen kikerültünk, megszürkültünk a portól és kabátjainkhoz apró szálak csimpaszkodtak, úgy hogy bennünket sem ártott volna megtisztítani.

Nem baj, lesz ez még így sem — vigasztalt a vezetőnk, amikor látta, mennyire próbálunk megszabadulni a fehér dekorációtól és — csodálatos módon teljesült a jóslata.

Majd bementünk az üzembe, zúgó gépek zakatolása fogadott. Itt adják meg az alapanyagnak a jellegét. A tiszta gyapotot apróra szétszedik és miután kellő sodrást kapott — megszületik a fonal. Ez természetesen még nem alkalmas szövésre, több szálat újra kell sodorni — mire kialakul a végleges fonal. A legtöbbet a szövődében időztünk. Behatóan tanulmányoztuk a gépek működését, a szél-sebesen forgó orsókat — és mivel mi jó közgazdászok vagyunk, igyekeztünk azokat is megismerni, akik a gépen dolgoznak.

Az egyik barátom — nyilván rosszmájúságból, nem felejtette el felhívni a figyelmemet, hogy azt is írjam be a riportba, hogy túl behatóan tanulmányoztam a szövőgépet és nagyon lelkesen hallgattam a szakmunkásnő előadását. Persze ez csak irigység.

Innen egy csendes terembe kerültünk. Szinte furcsa volt a nagy zaj után ez a csend és kicsit áhítattal figyeltük, hogyan készítik elő a fonalat szövetfonáshoz. A bordáknál csínos lányok ültek és a fonalat át-átfűzték a nyűst-kereten. Ezt nevezik kézifűzésnek, innen már gépre viszik a bordákat és megkezdődik a szövetkészítés.

A gyártás első fázisa az anyag ellenállóképességének növelése, éppen ezért írelőgépeken keményítővel magas hőfokon kezelik, hogy az anyag szilárdsága növekedjen és még alkalmasabb legyen szövésre.

Végtelen sorban állnak a gépek, a hatalmas csarnoknak beillő üzemben és megállás nélkül mennek. A bordák között sebesen szaladnak a vetélők és egyre jobban nő a szövet. A gépek felett dobozok jelzik, hol mi készül: ballon, puplin... Ezután a kész szövetet, az úgynevezett 100—120 méteres verkeket végtelen szalagokká varrják össze és végleges formát adnak az anyagnak.

A kigyózva futó verkek gázlángon rohannak keresztül — ahol az apró rojtok leégnek, innen azonnal hideg vízbe kerül, hogy elkerüljék a kigyulladást, majd forró vízen keresztül vezetik az anyagot és ezután klórral kezelik. Az alaposan kiöblített szövet a facsarógépbe kerül, amelyek nagy erővel csavarják az anyagot és megszabadítják a víztől. S végül a szárító-kemencékből kikerül a kész szövet.

A javát innen már feldolgozásra viszik, más részét még festik és telítőanyaggal töltik.

Megismertük a gyártás technológiáját és azokat a műszereket, amelyek segítségével a kész fonal szakítószilárdságát, minőségét mérik.

Sajnos az idő hamar elszaladt és kénytelenek voltunk ott hagyni a gyárat — s visszajönni az egyetemre, folytatni a tanulást. Hazafelé vidáman, a május elsejei felvonulásra gyakorolva, Szanyi elvtárs vezetésével „menetgyakorlatot" végeztünk és tréfálkozva, beszélgetve, pamutszálakkal bőven megpakolva, ragyogó hangulatban és sokat tanulva érkeztünk meg az egyetemre.

B. J.

FRIEDRICH SCHILLER

A XVIII. századbeli Németország züllött fejedelmecskéi, meghunyászkodó polgársága, alélt plebejusai, teljesen szétzilált gazdasági, politikai és kulturális viszonyai miatt joggal érdemelte meg a „német nyomorúság" jelzőt. Ebbe a német nyomorúságba születik bele a költő 1759. november 10-én.

Életpályájának állomásait jelezzük előbb életrajzi adataival: hét éves koráig apai zsarnokság alatt nyög, újabb hét évig a ludwigsburgi latin iskolában ütik-verik, tizennégyéves korában a felvilágosító szerepében tetszelgő herceg, Karl Eugen würtembergi katonai iskolájába kényszerítik. De sem az apai önkény, sem az iskolai elnyomás, sem a katonai „rabszolgagyár" állandó megaláztatásai, börtönei nem tudják kiölni belőle olthatatlan szabadságvágyát: 1782-ben megszökik a herceg szolgálatából Friedrich Schiller katonaorvos, aki előbb azonban már megírja a *„A haramiák"*-at — egyéni lázadását a „német nyomorúság" ellen.

Életének további szakaszait most már alkotásain keresztül mérhetjük le. A herceg üldözése elől Bauerbachban talál néhány hónapi nyugalmat és ez a rövid idő elegendő, hogy megalkossa *„Ármány és szerelem"* című drámáját, Ferdinánd és Lujza tragikus és *forradalmi szerelmének történetét, a régi és új harcának nagyszerű megmutatását,* amelynek mélyén ott izzik a költő mély szerelme is Wolzogen Lotte, a számára — polgár számára — el nem érhető nemesleány iránt.

1783. tavaszán már szerződés köti a mannheimi színházhoz: állandó szerzője, dramaturgja lesz. Drámaelméleti színházpolitikai műveket ír, meg akarja indítani a Mannheimi Dramaturgiát, ez a terve azonban nem sikerül. 1785-ben Lipcsébe utazik, ahol — Gottfried Körner baráti házában — megszületik a *„Don Carlos"*, amelyben már kimondja: reformokat, de ha reformokkal nem lehet megváltoztatni a nyomorúságos állami és társadalmi állapotokat, *jöjjön a forradalom.*

Két évvel később Weimarban találjuk, Goethe, örök példaképe és Wieland, Herder társaságában. Feleségül veszi Lengefeld Charlotte-ot. Nem fordult szembe ifjúsági forradalmi eszméivel, soha sem szünt meg a társadalmi haladásért harcolni.

Ezt bizonyítja a *„Wallenstein trilógia"* alapgondolata: a legkiválóbb egyének sorsa is bukás, ha nem a népért, hanem önző, egyéni érdekeikért harcolnak — de visszariadt a jakobinus diktaturától. Helyeselte a francia polgári *forradalom eredményeit,* de elfordult a *forradalmi módszerektől.* Ebben az ellentmondásban őrlődöttt élete hátralevő éveiben és egészen a *Tell Vilmosig* a kínzó kérdésekre csak egy felelete van: az embert, a társadalmat nevelés útján kell átalakítani, csak a művészet képes kialakítani a harmonikus embert, aki le tudja győzni a feudális abszolutizmust — és létrehozni a szabadság észállamát.

1799-től kezdve ismét Weimarban találjuk, ahol megalkotja a *Stuart Máriát,* amely Schillernek, a költőnek alkotása, szemben *Az orleansi szűz*-zel, amelyben ismét a politikus-költő hangját halljuk. Johanna a népi erők nagy mozgatója, a nemzeti összetartás hirdetője és ha vannak is gyenge pontok a romantikus tragédiában, mégis állomásnak mondhatjuk azon az úton, amely a *Haramiák*-tól a *Tell Vilmos*-ig vezet. Haladjunk el *A messinai menyasszony* mellett, amely Schiller alkotó életében is kitérő és nézzük a költőt, a már megtisztult, felemelkedett Schillert, amikor a *Tell Vilmos*-nak ezeket a szavait írja:

Szabadok leszünk mindig, mint apáink,
S inkább halált, mint szolgaságban élni!

Schiller ezekkel a szavakkal megoldotta gyötrő ellentmondását és nemcsak visszatért kiindulási pontjához, hanem most már a „jogos" forradalmat hirdetve betetőzte életművét.

150 évvel ezelőtt, 1805. május 9-én halt meg.

— lyán.

ÉRDEMES MEGNÉZNI

A Műcsarnokban nyílt meg a „Magyar Képzőművészet 10 éve" kiállítás. Összegyűjtötte és bemutatja a képzőművészetben 10 év alatt elért eredményeinket. A kiállítás a képzőművészet minden műfajában jelentős alkotásokról számol be. Különösen érdekes a plakátkiállítás.

De a szó helyett beszéljenek a képek.

Konecsni György: Rákóczi és Esze találkozása

Csanádi András: „Ismét eljött az óra. El kell menni háborúba..."

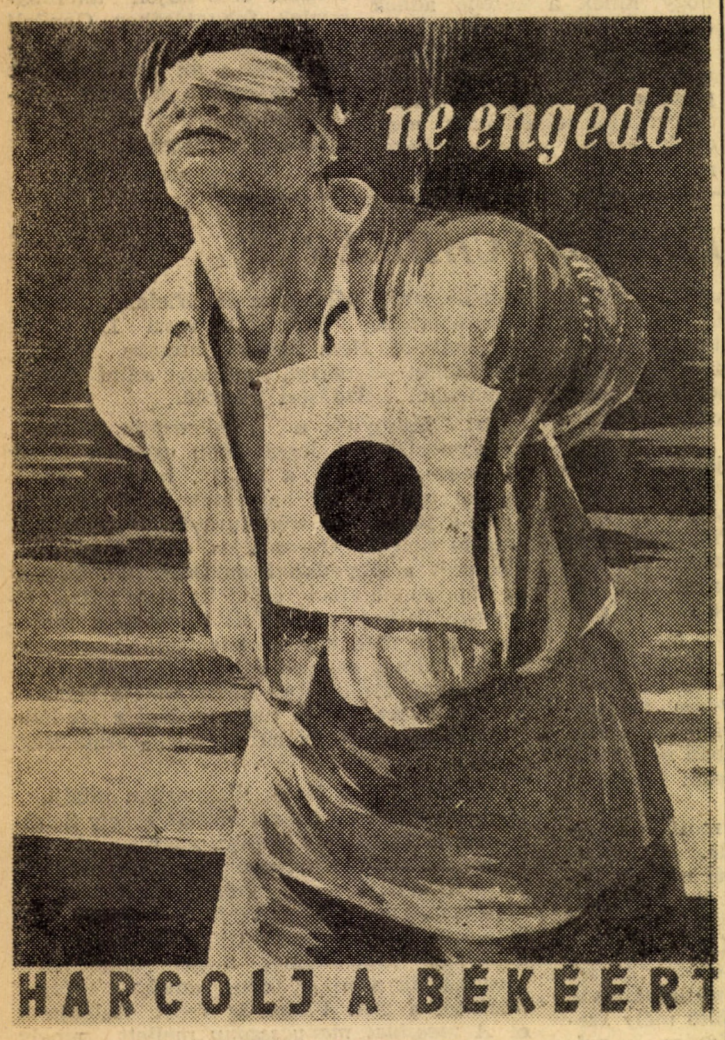

Balogh István: Plakát

A kiállítás május 3-ig lesz nyitva. Belépődíj diákigazolvánnyal 50 fillér.

Szerkesztői üzenetek

Kérjük levelező előfizetőinket, hogy a következő félévi előfizetési díjat, 3,60 Ft-ot, lapunk címére beküldeni szíveskedjenek.

Kérjük a Közgazdasági Technikumos előfizetőinket az esedékes előfizetési díjat lapunk címére küldjék be.

Egy kiváló hallgató

Még alighogy túlestünk a vizsgaidőszak izgalmain, még fel-felmerül egy-egy nehéz felelet emléke, s máris közeledik az új próbatétel, az évvégi vizsga. Mindenki fokozott mértékben lát hozzá a tanuláshoz.

Az utóbbi időben az I. évfolyamon igen jelentős probléma a matematika tanulása. Mi ennek az oka? Az egyik ok az, hogy sokan nem megfelelő matematikai előképzettséggel jöttek az egyetemre és elmaradásukat a mai napig sem tudták behozni. De ez csak egyik része a dolognak, a másik és sokkal lényegesebb tényező az, hogy hallgatóink között elharapózott az a helytelen nézet, hogy a matematika megtanulhatatlan. Mindehhez még bizonyosfokú nemtörődömség, kényelmesség is hozzájárul. Persze vannak olyanok is, akik a matematika tanulásával is könnyen meg tudnak bírkózni. Ilyen például Tóth Imre, az I/6. szeminárium kitünő-rendű hallgatója.

Tóth elvtárs jó matematikus, rengeteget foglalkozik a matematikával, olvassa, tanulmányozza a szakirodalmat. Nemrégiben orosz eredetiben tanulmányozott át egy trigonometriai szakmunkát. Vajon milyen módszerekkel dolgozik, hogyan érte el kiváló eredményeit? Minden nap, ha csak 20—30 percet is, de foglalkozik a matematikával. Rengeteg példát old meg. Ha megtanul egy-egy tételt, akkor társainak akár négyszerötször is szívesen elmagyarázza. Ezzel a maga tudását is nagyon elmélyíti, hiszen begyakorolja az anyagot. Nem betűket, képleteket tanul, hanem mindig logikusan gondolkozva merül bele munkájába.

Tóth elvtársnak a tanulás mellett még másra is jut ideje. Ő az I/A. DISZ alapszervezet közkedvelt és népszerű agit.-prop. felelőse. Kiválóan végzi munkáját. Kedvenc szórakozása a szépirodalom. Nagyon szeret az antikváriumok poros polcain egy-egy ritka könyvre vadászni. Legkedvesebb írója Gorkij. Sokat olvas tőle, főleg oroszul. Igy igyekszik minél jobban elsajátítani az orosz nyelvet, mert tudja, hogy ennek a közgazdasági szakmunkák tanulmányozásában, valamint a mindennapi életben milyen nagy hasznát veszi. „Mellékesen" a pol.-gazd. szakra készül. Sokat foglalkozik Marx „Tőké"-jével. Ezenkívül szívesen tanulmányozza a külföldi közgazdasági folyóiratokat, német, francia, angol, vagy orosz nyelven. A sportok közül az evezést szereti legjobban.

Önkéntelenül is felmerül a kérdés, hogy tud egy ember ennyi mindent végezni? A felelet egyszerű. Kitünő időbeosztása van. Munkáját mindig tervszerűen, pontosan, körültekintően végzi.

Kiváló munkájával, példamutató magatartásával méltán megérdemli azt a szeretetet és megbecsülést, amely őt az I. évfolyamon körülveszi.

Antal Endre

NŐI SZEMMEL

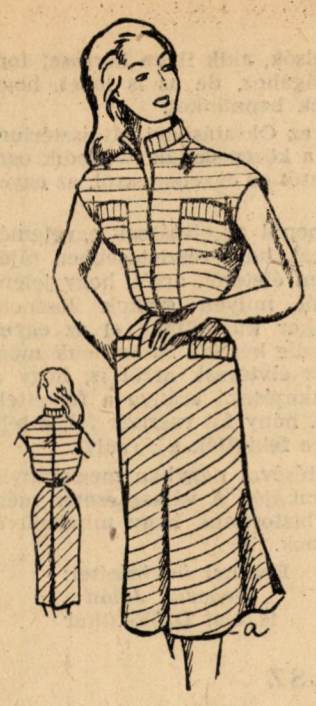

Második modellünk egyszínű vászon- (shantung-) ruha Világoszöld vagy sárga. Nagy kihajtós gallérja hátul fagombbal legombolódik. A gombolás alól indul ki a hátán végig futó szembe hól.

A ruha dísze: elől két fagomb. Ejtett betétrésszel van szabva a ruha. Szoknyája egyenesen.

Anyagszükséglet kb. 3,60 m. Ára kb. 160 Ft.

Első modellünk csíkos (szövet- vagy mosó) anyagból készült ruha. (Régi ruhából is alakíthatjuk.) A ruhának keresztcsíkos felsőrészét hosszanti csíkozású álló gallér és zsebpatni díszíti. A zsebpatni a szoknyán is keresztcsíkozású. A ruha szoknyája két részből szabott, enyhén gloknis. A ruhát hátul hajtás bővíti. A ruha ujja rövid japán (mosóanyagból lehet ujj nélkül is.) Elől rejtett gombolással csukódik. Anyagszükséglet szimpla szélesből kb. 3,80 m. Ára 140 Ft.

Menzánk kiváló dolgozói

Április 4 tiszteletére rendezett szakácsversenyen, a III. sz. Közétkeztetési Vállalat több mint 30 szakácsa vett részt. A verseny győztesei: első Szabó Béla, a második helyezett Zsemlye Mihály, — mindkettő menzánk dolgozója.

A levelező hallgatók részére a tanév május 24-ig tart

A vizsgák május 16-tól július 3-ig tartanak.

Az évfolyamok részére eddig ki nem adott jegyzetek: két irodalom- és anyaggyűjtemény az iparszak részére;

általános statisztika egy része;

népgazdaság tervezésből 3 füzet;

filozófia-történetből az egész félévi jegyzet;*

***a IV. évfolyam polg. szak. részére.**

két ipargazdaságtan rész az V. évfolyam részére;

III—V. évfolyamokon a pénzügyszakon kb. 5 része az összjegyzetnek.

Ezek a jegyzetek kb. május 10-ig megjelennek.

Felszabadulási emlékverseny

Az elmúlt két hét alatt az emlékverseny keretében két sakkmérkőzésre került sor. A politikai gazdaságtan-pénzügy tagozat újabb győzelme után biztos bajnoknak tekinthető. Részletes eredmények.

Polgazd.-pénzügy—Ipar 3½ : ½
Drechsler—Dudás 1:0, Kupcsik—Androsovszky 1:0, Gacsály—Nyitrai 1:0, Kolláth—Barta ½:½.
Kereskedelmi tagozat—I. évfolyam 3½:½
Forintos—Szabados ½:½, Csanádi—Ráday 1:0, Kirsch—Dézsi 1:0, Kovács—Retek 1:0.

Sajnos, az emlékverseny a kezdeti lendület után egyre lanyhábbá vált és most az a helyzet, hogy megáll. Ez annál komolyabb baj, mert a hallgatók akarnak sportolni, versenyezni csak a szervezés pontatlansága és sok esetben elmaradása miatt ez a lendület keréktörést szenved. Az még előfordul, hogy a mérkőzések időpontját lerögzítik, de az a legritkább, hogy azon a két csapat meg is jelenik. Vagy nem tudnak a mérkőzésről, vagy csak az egyik fél versenyképes.

Felszabadulásunk tizedik évfordulója tiszteletére indítottuk el ezt a versenysorozatot, de csak akkor válik megemlékezésünk kifejezőjévé, ha azt lelkesen és az évfordulóhoz méltó formában hajtjuk végre.

Szabadtéri férfi I. osztályú röplabda-bajnokságért:
Pénzügyőrök—Közg. Haladás 3:2.

Labdarúgás:
IX. Spartakusz—Közg. Haladás 1:0.

Csapatunk ezen a mérkőzésen végig jobb volt ellenfelénél, de játékát határtalan balszerencse kísérte és vereséget szenvedett. A mérkőzésen csapatunk két 11-est kihagyott.

Közg. Haladás—IX. Kinizsi 5:1.

Góllövők: Hagelmayer (2), Batta, Zelei, Galgóczi.

A csatársor ezen a mérkőzésen sokkal eredményesebb volt, mint legutóbb. Az egész csapat játéka sokat javult és a további jó szereplésnek komoly alapja van.

Kosárlabda:
Közg. Haladás—VM Tüker 75:61.
Kézilabda:
Kelenföldi Honvéd—Közg. Haladás 13:9.

A Nyelvi Intézet versenyéről

A Nyelvi Intézet műfordítói versenyt hirdetett az elmúlt hónapban, orosz nyelvből.

A versenyre mintegy 220-an jelentkeztek, azonban a dolgozatot csak 160 induló írta meg. A betegség és más okok miatt távolmaradókon kívül, sokan azért nem tudtak résztvenni a versenyen, — az elsőévesek közül, — mert éppen aznap volt a szakosítás. A műfordítói verseny, a várakozáson felül sikerült. A hallgatók idő előtt. elé~ gyorsan megírták a dolgozatokat és aránylag jól. Nagyon sokan kiválóan oldották meg a feladatot és mivel sok a jó dolgozat, — szinte árnyalati különbségek vannak az egyes hallgatók munkái között — a kiértékelés lassabb, mert nagyobb megfontolást és további áttanulmányozást igényel. A Nyelvi Intézet úgy határozott, hogy a díjakat kibővíti. Idáig úgy volt, hogy minden kategória első három helyezettje, — összesen négy kategóriában versenyeztek az indulók, — díjazzák. Ezenkívül, — az új határozat alapján, — minden kategóriában a három első helyezettet könyvjutalomban részesítik.

FIGYELEM!

A DISZ-bizottság és a szakszervezeti bizottság, a felszabadulási fényképpályázatot —, amelynek témája „Tíz éve szabad fővárosunk" — több hallgató kérésére, május 10-ig meghosszabbította.

Itt hívjuk fel az elvtársak figyelmét, hogy minél többen vegyenek részt az irodalmi pályázaton. A pályamunkák témái a felszabadulásunktól eltelt tíz évre vonatkoznak. A pályamunkák beküldési határideje: május 1.

KÖZGAZDÁSZ
A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem párt és DISZ. bizottságának, egyetemi tanácsának és szakszervezeti bizottságának lapja.
Szerkeszti: a szerkesztőbizottság
Felelős szerkesztő: Illés János
Szerkesztőség:
Budapest, IX., Dimitrov-tér 8. III. 382.
Telefon: 186—850
192-es mellék
Kiadja:
a Budapesti Lapkiadó Vállalat
Budapest VIII., Blaha Lujza-tér 3
Szikra Lapnyomda
Budapest VIII. Rökk Szilárd-u. 6
Felelős vezető: Kulcsár Mihály

1955 MÁJUS 1

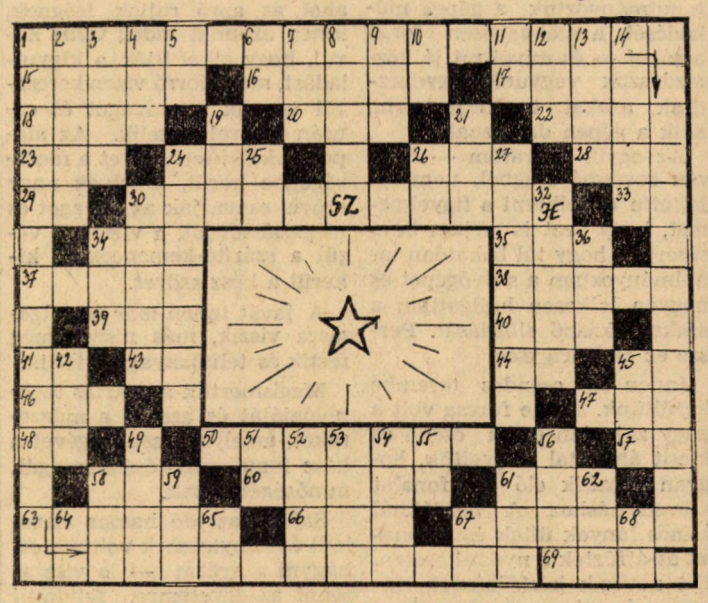

Vízszintes:

1. Ez május elseje. 15. „..... felé mutat egy halovány csillag". 16. Az ógörög mitológiában a hajnal istennője (az utolsó kockába RA irandó). 17. A francia jakobinus párt egyik vezetője volt. 18. Megfog. 20. Mutatószó. 22. A görög ABC egyik betűje. 23. Visszarágl 24. Hegedű tartozék. 26. Végtelen ellenszenv valaki iránt. 28. Shakespeare hős fonetikusan. 29. Fordított kettősbetű. **30. Vízszintes 1 folytatása.** 33. Fordítva: a húst köti össze a csonttal. 34. Lakoma. 35. RDR. 37. Nagyon szép az ilyen rózsa. 38. Vizet áraszt rá. 39. Lehetőség. 40. Szegecs. 41. Fordítva: tág. 43. Tiltószó. 44. Donkó Kálmán. 45. Kötőszó. 46. Idegen fiúnév. 47. Irta vala. 48. Éneklőszócska. **50. Materialista filozófus az enciklopédistákhoz tartozott a francia forradalom idején.** 57. Színesfém. 58. Fordítva: időhatározószó. 60. „Rossz asszony" című mű szerzője. 61. Utazási eszköz. 63. Erdélyi szél. 66. Szarvasfajta. 67. Zenedarabok. 69. Kutyafajta.

Függőleges:

1. Rousseau egyik műve, melyben rámutat arra, hogy a nyomor a háborúk, a szenvedések mind a magántulajdonból erednek s az állam csak látszólag védi a közrendet, valójában a gazdagok őre. 2. Futását Vörösmarty énekelte meg. 3. Kártékony rágcsáló. 4. Kémiai cső. 5. Személyes névmás. 6. Fordított névelő. 7. VUO. 8. Szibériai folyó. 9. A biblia szerint sóbálvánnyá vált. 10. Menyasszony. 11. Pomázi Miklós. 12. Rács mögött ül. 13. Történelmi nevezetességű város a Szovjetunióban. 14. Holt nyelv. 19. Régi nép. 21. Fejrész. 24. Zsidók királya volt. 25. ..... bellis. 26. DM. 27. Világhírű ez a porcelán. 30. Régi görög bölcs volt. 32. A dinamó feltalálója. 34. Az alumínium gyártásnál keletkezik ilyen föld. 36. Piros németül. 42. Óriáskigyó. 45. Szellemi munkás. 49. Női név keverve. 51. Papírmérték. 52. „Tél ..... már megüté fejemet". 53. Az orvos is vág néha. 54. Francia politikus... Mayer. 55. Csont latinul. 56. Gárdonyi regényhős. 58. Kevert magl 59. Egy Gogolmű címe. 61. Kérdőszó. 62. VTG. 64. Azonos hangzók, az egyiken ékezet. 65. Azonos hangzók. 67. Építési anyag. 68. Azonos magánhangzók.

Rejtvényversenyünk II. fordulója. Beküldendők a vastagon szedett sorok. Előző számunk megfejtése: **— A debreceni országgyűlés kimondja a Habsburgok trónfosztását. — Katona József a Bánk Bán írója.**